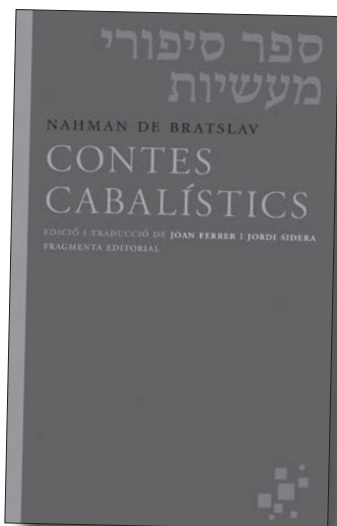

Els contes cabalístics de Nahman de Bratslav

L'editorial Fragmenta de Barcelona, que fa una tasca magnífica de publicació i promoció de llibres de temàtica religiosa, ha publicat els Contes cabalístics de Nahman de Bratslav. Es tracta d'una edició i traducció —a cura de Joan Ferrer (que n'ha fet la traducció) i Jordi Sidera (que és autor de la introducció)— del *Sefer Sippurey maassiyot* 'Llibre d'històries de contes [o de fets]', obra cabdal dins l'hassidisme d'època contemporània.

L'obra consta d'una introducció extensa (p. 9-125; que és en si mateixa un estudi molt intel·ligent dels contes i, especialment, del context en què foren escrits) i dels tretze contes canònics de rabí Nahman (escrits entre l'estiu de l'any 1806 i la primavera de l'any 1810), en edició original bilingüe hebreu-ídic i la corresponent traducció literal catalana, així com un comentari interpretatiu (una mena de *guia de lectura*) al final de cadascun (p. 127-642). Per la referència als números de pàgina ens podem adonar que es tracta d'un d'aquells volums venerables que se sostenen per si sols; d'un llibre que no es fa en quinze dies, vaja.

El *Llibre d'històries de contes* de Nahman és «un mitjà per difondre de manera mig velada les veritats místiques», on els protagonistes ja no són els propis rabins que narren la història (com era habitual en la literatura hassídica de contes fins aquell moment), sinó «princeses embruixades, reis, gegants, esperits del bosc, herois i misteriosos rodamons» (cf. p. 111-112). Amb aquesta obra, doncs, ens situem davant d'unes narracions d'una gran dimensió espiritual, que pretenen (mitjançant la referència hermenèutica a la càbala luriana) ser efectives des de l'òptica teúrgica, és a dir, que volen contribuir a la restauració i redempció del món a través del canvi gradual de les consciències de les persones que l'habiten.

Com veiem, es tracta d'un llibre plenament inserit en el corrent cabalístic. Però tinguem en compte que la novetat d'aquesta edició catalana és que pretén ser literal, això és, respectar el caràcter oral de les narracions amb les múltiples repeticions i duplicats, que fan que la seva lectura sigui un xic dificultosa, potser embullada en alguns punts, però, amb paraules dels editors, «aquesta és l'única manera d'acostar-nos a la

singularitat d'aquestes belles narracions portadores de secrets i misteris, tot i que en el seu tenor literal ens poden causar perplexitat» (cf. p. 122).

Amb tot, penso que l'interès no rau només en la singular traducció literal o en l'estudi introductori, sinó també en la profunda espiritualitat que es desprèn de totes i cadascuna de les narracions, que poden ajudar el lector a apropar-se —mitjançant la reflexió pausada dels contes— a *un* encontre amb Déu. I això, vull dir aquesta dimensió espiritual d'acostament a l'*Altre*, té un gran valor, al meu entendre, en l'experiència cristiana.

Només em resta felicitar amb tota efusivitat en Joan Ferrer i en Jordi Sidera per la feina tan prolífica que han fet en fer-nos accessibles els *Contes* de rabí Nahman de Bratslav a nosaltres, lectors catalans, tant pel goig literari com per l'aliment espiritual que ens brindem.

Joaquim Malé i Ribera

La Núria i altres estudioses parlen de les dones de la Bíblia

Ho hem dit sempre: la Núria —en el món de la Bíblia i a Catalunya, la Núria és sempre la doctora Núria Calduch-Benages professora de teologia bíblica a la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma— és la més sàvia i la més treballadora. Ara acaba de publicar un llibre preciós en italià —*Donne della Bibbia* (Milano: Vita e Pensiero 2017)— en què aplega la contribució de diverses estudioses sobre dones de la Bíblia (amb un epíleg del gran Manlio Simonetti —l'únic home que escriu en el volum—, que és el més gran conixedor contemporani de la literatura cristiana antiga).

El llibre té una presentació preciosa:

Reines i esclaves, filles i dones, matriarques i guerreres, profetesses i prostitutes... les figures femenines puntegen la narració bíblica, però tret de rares excepcions el seu paper i la seva història es perden en l'anonimat, contràriament al que s'esdevé amb les gestes dels protagonistes homes. Amb la voluntat de restituir a aquestes «heroïnes» una veu que ressoni en les dones i els homes d'avui, neix aquest llibre que és un exercici d'«arqueologia» dels textos bíblics.

Deu dones expertes en la Sagrada Escriptura, de diverses provinences i confessions religioses, il·luminen deu figures sepultades en el silenci de la literatura tradicional de l'Antic Testament. El relat ens fa veure unes dones que han cregut en la seva vocació i